

عنوان مقاله:

ریخت شناسی معماری مسجد کبود تبریز

محل انتشار:

دو فصلنامه مطالعات معماری ایران، دوره 1، شماره 6 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

محمدباقر کبیرصابر - استادیار دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران

حامد مظاهریان - استادیار دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران

مهناز پیروی - کارشناس ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات آذربایجان شرقی، نویسنده مسئول

خلاصه مقاله:

مسجد کبود تبریز یکی از نفایس معماری ایرانی است که با وجود اهمیت بی بدیل این بنا در منظومه میراث معماری ایرانی، ابهاماتی درباره آن وجود دارد. مقاله حاضر به بررسی یکی از این ابهامات می پردازد که درباره ویژگی های سبکی این مسجد است. دلیل تردیدها درباره شیوه معماری این بنا، مربوط به هندسه پلان و ترکیب حجمی خاص آن است که باعث شده این بنا از دیگر نمونه های معماری مسجد در ایران متمایز باشد. شیوه معماری این بنا اگرچه باب جدیدی در طراحی مسجد در معماری ایرانی گشود، لکن نتوانست اشتیاق و رغبت معماران بعدی را برای تکرار و تکمیل فرم آن برانگیزد؛ لذا اندیشه به کاررفته در آفرینش معماری مسجد کبود تبریز، همچون تک ستارهای بود که برای یک بار درخشید و سپس خاموش شد. نوشتار حاضر در پی پاس خگویی به این پرسش هاست: ۱. هویت معماری مسجد کبود تبریز ریشه در فرهنگ معماری کدام سرزمین دارد؟ ۲. اگر ترکیب حجمی این بنا برگرفته از الگوهای معماری وارداتی است، پس چرا فرم های معماری ایرانی در سیمای آن موج می زنند؟ ۳. در تکوین نهایی این اثر معماری، اتمسفر فرهنگی ایران قرن نهم چگونه و به چه میزان اثرگذار بوده است؟ این پژوهش به لحاظ محتوا، با روش توصیفی تحلیلی انجام شده و در مرحله مطالعه تطبیقی با دیگر نمونه های معماری، از روش بررسی قیاسی نیز بهره گرفته شده است. در این مقاله، نتیجه می شود که بنای مسجد کبود تبریز هرچند شباهت فرمی به برخی آثار معماری عثمانی دارد، معماران سازنده آن که هنرمندان ایرانی خطه آذربایجان بودند، با کاربرست تفکر بومی و فنون سنتی، چنان فرم وارداتی این مسجد را با عناصر فرهنگ معماری ایرانی آمیخته ساخته اند که محصول نهایی، سیمای معماری ایرانی به خود گرفته و بخشی از آن شده است.

کلمات کلیدی:

فرم معماری، ویژگی های سبکی، معماری ایرانی، معماری عثمانی، مسجد کبود

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/443750>

